

Parlement worstelt met ereschuld aan Noorden, maar trekt toch de portemonnee niet

Caroline van der Plas (BBB) tijdens een debat in de Tweede Kamer over de begroting van infrastructuur en waterstaat.
foto anp

In de Tweede Kamer heerst een breed gevoel dat Nederland een 'ereschuld' heeft in te lossen aan het Noorden. Maar kabinet en ambtenaren willen niet betalen.

Arend van Wijngaarden

Het Noorden voelt zich achtergesteld. Dat kwartje is wel gevallen bij de meeste Tweede Kamerleden, bleek deze week tijdens debatten over geld voor wegen en spoor. Deze ronde was er 7,5 miljard euro te verdelen en daar krijgt Noord-

Nederland een schamele 4 procent van, terwijl in dit landsdeel toch zeker 10 procent van alle Nederlanders woont.

Oneerlijk en onterecht, vonden fracties van de oppositie, met Habtamu de Hoop van de PvdA en Caroline van der Plas van BBB voorop. Veel dorpen op het platteland zijn immers slecht bereikbaar met openbaar vervoer en de trein naar de Randstad staat te vaak stil in de 'flessenhals' Meppel.

Ook de coalitiepartijen VVD, CDA, ChristenUnie en D66 hadden achter de schermen afgesproken het er niet bij te laten zitten. De mooie woorden waren voor de gemiddelde Groninger of Drent bijna hartverwarmend: de een na de ander eisten ze van de kabinetsleden meer actie voor het Noorden. Meer geld naar knelpunten in het bestaande spoor bij Meppel en Leeuwarden, naar de autoweg N33, naar de Nedersaksenlijn en zelfs naar vliegveld Eelde.

Dat was niet alleen omdat deze 7,5 miljard euro ongelijk verdeeld is. De pijn zit dieper. Het gaat ook om de 'kloof' tussen stad en platteland, die deze zomer extra zichtbaar is geworden door de omgekeerde vlaggen bij de boerenprotesten. Het gevoel in het Noorden dat Nederland een Randstadkabinet heeft en dat alle politieke discussies alleen over grachtengordel-problemen gaan, terwijl het Noorden het afvalputje is, waar de asielzoekers worden gedumpt en windmolens door de strot worden geduwd.

Wie in Noord-Nederland woont, wist dat natuurlijk al langer. Maar het heeft nu ook in onderzoeksrapporten gestaan en bemiddelaar Johan Remkes stipte het nog aan zijn stikstofnota.

Dus begonnen allerlei Kamerleden er nu ook over. Met de provincieverkiezingen in maart op komst, zijn de partijen als de dood hun achterban in de regio nog verder van zich te vervreemden.

De boosheid komt ook door de gaswinning. Niet alleen vanwege de uiterst moeizame schadevergoeding en versteviging, maar ook omdat van al die miljarden guldens en euro's die er tientallen jaren zijn verdiend met het aardgas, nog nauwelijks 1 procent in het Noorden is geïnvesteerd. Dat het meeste geld in de Betuwelijn, HSL, Noord-Zuidlijn en Maasvlakte is gestoken.

Dat moet toch eens worden rechtgetrokken, zeggen nu ook parlementariërs van regeringspartijen als de VVD. We hebben een 'ereschuld', zeggen ze dan. Het minste is dat er daarom 3 miljard euro voor een Lelylijn is uitgetrokken, maar dat is

toekomstmuziek. Er moet ook nu iets gebeuren: extra geld naar rails en naar wegen zoals de N33, betoogden ze deze week.

Maar dat is makkelijker gezegd dan gedaan, bleek telkens na vele uren lang debatteren. Want de reflex op de ministeries is toch anders. Het ambtenarenapparaat kijkt niet naar vage onlustgevoelens maar naar harde cijfers, naar het kille rendement. Een investering in Rotterdam of Eindhoven lijkt meer economische groei op te leveren dan euro's in het Noorden. Dat komt doordat daar al winstmakers zijn zoals de Rotterdamse haven of chipfabrikant ASML. In het legere Noorden moet eerst infrastructuur komen voor de bedrijvigheid volgt.

Voor de Haagse ambtenarij is het dan ook logisch dat er wel dik 600 miljoen euro naar een brug in Rotterdam gaat, en een zelfde bedrag naar een tram in Utrecht, terwijl heel Noord-Nederland op minder dan 350 miljoen euro blijft hangen. Vandaar ook dat Amsterdam zijn tegenvaller van 1,2 miljard euro voor het Zuidasdok voor driekwart vergoed krijgt terwijl Groningen zijn overschrijding bij de Ring Zuid zelf moet ophoesten.

Het leverde uiterst ongemakkelijke debatten op. Staatssecretaris Vivianne Heijnen begon nog over hoe zij en haar collega Harbers zelf uit de regio afkomstig zijn, en hoe nodig en belangrijk de plannen van Noord-Nederland toch waren. Maar zodra het over geld ging, kwamen ze niet over de brug. De kille cijfers en ambtelijke adviezen wijzen allemaal een andere kant op.

Het parlement moet daarom volgende week met moties en amendementen zelf afdwingen dat er in ieder geval iets extra naar het Noorden gaat. Voor Meppel 35 miljoen, een half miljoen naar de Nedersaksenlijn en 6,5 miljoen naar Eelde. Het lijken hele bedragen en het kabinet kijkt er zuinigjes bij, maar het komt nog niet in de buurt van de miljarden aan 'ereschuld'.